

ENTREVISTA A JOSÉ MANUEL RIGUEIRO, DIRECTOR GENERAL D'ACTELION PHARMACEUTICALS ESPAÑA

“La imatge d'Espanya és dolenta: a un país que no paga no es poden planificar projectes”

Amb motiu del seu nomenament el passat mes de novembre, entrevistem José Manuel Rigueiro, llicenciat en Biologia per la Universitat de Barcelona, Màster en Marketing per ESADE, AMP per Insead i PDD per IESE. Rigueiro ens dona la seva visió del panorama actual del sector farmacèutic i ens parla de les particularitats del mercat dels fàrmacs orfes.

MÓNICA DALUZ

Posi's en antecedents sobre Actelion, faci's un flash de l'empresa i de la seva filial espanyola.

Actelion és una companyia suïssa, biofarmacèutica, fundada fa vora de 15 anys que, a nivell global, factura 1,5 milions de francs suïssos i que cotitza a la borsa de Zuric. Actelion es dedica a investigar, desenvolupar, produir i comercialitzar fàrmacs per patologies orfes o rares, malalties que afecten a un percentatge molt petit de la població. Nosaltres som la filial espanyola de la companyia, que va ser creada fa uns 12 anys, i som l'eina comercial i d'investigació de l'empresa.

Parlem d'investigació hospitalària...

En el procés desenvolupament d'un fàrmac hi ha una fase final que és la de tenir presència a un hospital, i aquí a Espanya tenim personal que es dedica específicament a això.

Estan especialitzats en productes orfes. Quines particularitats té aquest segment de la indústria farmacèutica?

Es tracta d'un subsector que dona servei a un número molt petit de la població. I això suposa que l'única manera que el fàrmac sigui rendible comercialment i que, per tant, pugui existir, és que tingui un preu molt més elevat que els fàrmacs habituals. Els fàrmacs per a la grip o la hipertensió, per exemple, tenen un preu més ajustat perquè afecten a molta població. Però els requeriments d'investigació, lògicament, són els mateixos per a uns i altres.

Quines malalties tracten amb els seus fàrmacs?

La hipertensió pulmonar arterial, que és un problema que afecta al conducte que uneix

“Els fàrmacs orfes són tots finançats per l'Estat o per les comunitats; sinó, la seva existència seria inviable.”

el cor amb els pulmons. Es tracta d'una patologia minoritària a Espanya, i és mortal. Tenim un altre grup de medicaments per al tractament de la síndrome de Gaucher, una malaltia molt severa i molt minoritària. I una altra línia de productes per combatre el trastorn de Niemann Pick C, una malaltia neurològica encara més minoritària, que provoca en els afectats moviments estranys (apràxia) i fa que estiguin pràcticament desconectats socialment.

I amb quines vies de finançament compten?

Aquest tipus de fàrmacs són tots finançats per l'Estat o les comunitats, sinó seria inviable: és inassumible que la població pugui abonar el seu preu.

El sector privat col·labora en aquest tipus de projectes? A altres països és molt habitual buscar finançament per aquesta via.

A d'altres països sí que és habitual, sobre tot als EUA, però a Espanya i a Europa no hi ha tradició. Nosaltres col·laborem amb associacions de pacients i, de fet, ens plantejgen la idea que grans corporacions espanyoles, dins les seves àrees de RSC, valorin la possibilitat d'ajudar-los. Però en un tema molt incipient, és difícil...

Com a recent estrenat director general d'Actelion Pharmaceuticals España, quins són els seus objectius?

José Manuel Rigueiro. / M. D.

“Les associacions de pacients plantegen que les grans corporacions espanyoles, dins les seves àrees de RSC, valorin la possibilitat d'ajudar-los.”

“Cada vegada hi ha més barreres que impedeixen l'accés dels pacients als fàrmacs.”

En tinc diversos. Un d'ells és consolidar els fàrmacs que tenim actualment al portfoli. Són productes que encara tenen recorregut de patent, que és la que fixa el termini de comercialització d'un fàrmac: quan aquesta es perd, entren els medicaments genèrics i la vida comercial del producte pràcticament desapareix. Un altre objectiu es focalitza en ajudar als centres a diagnosticar els pacients. Nosaltres, als hospitals, no només hi anem a promocionar el nostre fàrmac, sinó que hi fem un treball de *partners*. Els hem d'ajudar a desenvolupar eines conjuntes que ens permetin identificar als pacients que es pugin beneficiar d'aquest tipus de fàrmac.

Un repte important és també la col·laboració amb les administracions públiques perquè aquests fàrmacs siguin accessibles a tothom, que el preu no sigui un factor limitant.

Com estan afectant a la indústria farmacèutica les retallades de la despesa per part de les administracions?

El sector de la farmàcia ho està passant molt malament amb les retallades. Cada vegada hi ha més barreres que impedeixen l'accés dels pacients als fàrmacs.

Què opina sobre el copagament farmacèutic?

Es tracta d'una mesura clarament impopular, i és cert que hi ha gent que no pot assumir el copagament, és un drama, però la polèmica sobre aquest tema ve de la percepció social del que és gratis i del que no ho és. Un ciutadà pot estar molt indignat per haver de pagar 20 euros per un medicament, i potser se n'està gastant 70 en telèfon mòbil...

I està a favor de la liberalització de les farmàcies?

Si els metges poden tenir una consulta privada on vulguin, per què no una farmàcia? El

Col·legi de Farmacèutics hi està en contra, però jo crec que el col·lectiu de professionals a l'atur hauria d'estar-hi a favor. La qüestió és que estem en un entorn molt regulat i, per tant, cal que les regles del joc durin un cert temps. No pot ser que es canviïn les normes cada sis mesos per reial decret. Quan jo demano inversions a la meua companyia, per exemple, per instal·lar una planta de producció al nostre país, sempre em diuen que l'entorn és terriblement canviant i que l'Estat no ens paga. El termini per satisfer deutes és enorme, i això obliga a demanar crèdits constantment. En la cultura anglosaxona, per exemple, el pagament és sagrat. La imatge d'Espanya com a país ara mateix és dolenta: a un país que no paga o ho fa amb un any de retard no s'hi poden planificar projectes, perquè es el risc percebut és molt alt.